

Naročnina za celo leto
2 K.
Posamezna številka velja
6 vin.

Naročnina se tudi na
pol leta plačuje in se
mora poslati vnaprej.
Cena oznanil je za eno
stran 64 K., $\frac{1}{4}$ strani
32 K., $\frac{1}{4}$ strani 16 K.,
 $\frac{1}{4}$ strani 8 K., $\frac{1}{16}$ strani
4 K., $\frac{1}{12}$ strani 2 K., $\frac{1}{6}$
strani 1 K.

Pri večkratnem oznanilu
je cena posebno znižana.

Za oznanila (inserate)
uredništvo in upravni
stvo ni odgovorno.
Uredništvo in upravni
stvo je v Ptiju v
gledališkem poslopu
štev. 3.

Štajerc izhaja vsaki drugi
petek, datiran z dnevnim
naslednjem nedelje.

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zaston.

Rokopisi se ne vračajo
in se morajo najdalje do
pondeljka pred izdajo
dotične številke vposlati.

Štev. 18.

V Ptiju v nedeljo dne 2. septembra 1906.

VII. letnik

Sveti Peter in petelin...

Trikrat je petelin zapel in trikrat je sveti Peter Boga zatajil... Pri nas na Slovenskem pa je petelin vsak dan in vsak dan zataje slabih duhovnih stokrat vse to, kar bi jim moral biti ujavitvejše in nedotakljivo!

In zato smo primorani, da spregovorimo resno, mirno besedo. Hujšači jo bodo zavijali, ali ne obračamo se do njih, marveč do razsodnih ljudij, katerim je njih in njih potomcev božnost prva skrb. Kajti zlaj so se postavili tudi sovragi v eno vrsto in kriče z najostudljivimi lažmi prav po liguorijanski morali — ta nas, čež petelina, ki oznanjuje zatajevanje boga...

Motijo se naši sovražniki, ako mislijo, da padamo duhovne zato, ker so duhovni. Dobro oznamo veliki pomen vere, ki daje človeku negotilo, da njegov trud ni zamanj, ki mu je moč, da vzdržuje trpljenje in ne vrže življenja proč kakor težko neznenino breme. In dobro razumemo pomen duhovnega stanu. Duhoven naj bi bil voditelj občine, pastir, ki ima za tako ovco dobro besedo, ki tolaži, pomiruje, kaže z žalostnimi, zatisne umirajočim okom, privravlja na smrt, — posebljene ljubezeni bi moral biti duhoven, kajti Jezus ni zaničeval Marije Magdalene, — Jezus je mislil in delal in spel za ljudstvo in umrl na križu za ljudstvo.

Ali petelin poje in s kravim srcem moremo povedati, da stoteri duhovni vsak dan zataje. Tega nismo mi krivi, to ni plod nekega dela. Prosimo, — ali je zdravnik, ki imati bolezen, kriv tej bolezni? Ali je požariti kriv, ki prvi zavpije, da hiša gori?... Peter zataji Boga in petelin zapoje! Ko bi Peter ne storil, molčal bi tudi petelin...

Res je, imamo še nekaj duhovnikov, ki imajo svojo dolžnost in nič drugega. A čudno, te prave duhovne napadajo klerikalci sami. Mogočna trojica Korošec-Lampe-Podgorc načrta od vsakega kaplana, da postane agitator za prvaško politiko, kolporter za klerikalno nasprotnost in divji nasprotnik vsega, kar hoče ljudstvu pridobiti košček boljšega življenja.

Socialno prašanje v nebesih.

Spisal Maks Eitelberg.*

V nebesih so vedno fidelni. Enkrat gredo novoročni otroci na zemljo — kar je seveda za dotičnike precej velika pomena — potem prihajajo umrli ljudje v nebe, aka imajo potrebno kvalifikacijo. In tako je vedno novi gibanje; noben trenutek ni miru.

Od nezmerne večnosti sem pa velja kot železnik, da se ima vršiti vsako rojstvo le slučajno, kakor tudi nikdo ne more izbrati poljubno smrt. Nikogar ne vpraša, kdaj in kje hoče umreti, nikogar ne, kje hoče priti na svet. Ali nekega dne, ko je poslušala revščina na svetu že velikanska, pričelo se je med veliki gibanje, ki je zahtevalo splošno direktno volilno pravico glede starisev. Večina umrlih ljudi je bila namreč spričana, da je le vsled tega ob svojo zemeljsko prislja, ker se ji je branilo, izvoliti si prave stanje, ko bi si smeli izvoliti le dobro podprtga očeta ali celo tet!

Namesto da bi torej angeljki v predpisani beli z litijo nedolžnosti v roki, na oblačilih sedeli, uvarjali so demonstrativne izlete in kričali: »Sem s vso volilno pravico!« In ljubi Bog, ki misli za vsako

To je, kar nas loči, — to je, kar pripravlja petelin do petja...

Kadar bodo pošteni duhovni vrgli iz svoje srede smeti, kadar bodo zastavili svojo čast v svrhu, da bi bil vsak duhoven čist, pošten, voren apostol previšenih naukov nacarenskega sina mizarjevega, — takrat postane „Stajerc“ doveč, takrat pobremo šila in kopita in gremo. Ali dokler bodo zapeljavili nekrščanski, slabih duhovni ljudstvo, to ljudstvo, ki živi v temi in umazanosti, ostali in delali bodemo tudi mi na prej, kazali bodemo očitno na rane ljudskega trupla in kakor je Jezus sedel na gori in držal svojo nesmrtno pridigo, ki je premagala stoletja, — tako bodo domem i mi govorili naprej...

Nas ne prestraši nič... Ljudstvo, ki trpi, — kmet, ki obdeluje zemljo, īdar, ki lazi stotere metre pod zemljo, da pomaga bogatinu k razkošju, obrtnik, ki prodaja svojo moč drugim, — nas bodo razumeli. Vsi drugi pa nas naj psujejo nadalje...

In zato: petelin poje... Peter, Peter, ne zataj Boga!

Politični pregled.

Austrijska državna zbornica stopi v drugi polovici septembra zopet skupaj. Ako bodo hoteli poslanci kaj napraviti, imeli bodo zelo veliko dela. Kajti časa je komaj $\frac{1}{4}$ leta in s prosincem 1907 poteče funkcija doba. V tem času pa ima zborovati tudi delegacija, da uredi skupni proračuna za prihodnje leto. Glavno delo v zbornici bode dala volilna reforma. Ako so posamezne stranke med počitnicami kaj zmesetarile, bode stvar vendor-le do konca leta gotova.

Pyrhinska železnica se je otvorila prometu. To je del Taverske železnice in zmanjša oddaljenost Linca od Trsta za 20%. Železnica ima 8 postaj. V Klavsu teče proga v krunalskem. Večji del železnice leži na zgornjo-austrijskem ozemlju, na Stajerskem pa vozi proga le 10 km dolgo. Največji tunel železnice je posruški, ki je 4766 m dolg.

Kontrolnih shodov letos ne bo, tako je od-

kreaturo tako dobro, jim jo je dovolil. Nebesa in zemlja sta bili iznemirjeni.

Kadar so odsljek svetnik naznali, da si želi na zemlji zakonski par otroka, pričele so se najprije poizvedbe o razmerah starisev. Ako so bili revni, vprašal je svetnik lahko desetkrat, a nikdo se ni oglašil. Vsi so gledali več na denar nego na dobro postrežbo. Smehljajoč se jih je gledal ljubi Bog, kadar so tiščali glavice skupaj in studirali v volilnih listah prihodnje svoje starise ter poslušali dobre nasvete že umrlih otrok.

»Nikdar si ne izvoli rudarsko družino«, rekel je angeljček z ozkimi prsi, kateremu se je še vedno jekla poznala, »kajti potem prides že s pokvarjenim zdravjem na svet...«

»Najprvo poglej, koliko pamžov že imajo,« svetoval je drugi mrtvi otrok; »pri bogatih starisih je najmlajši vedno manin strček.«

»Izvoli si hišo, ki ima veliko znanja z gospodi,« dejala je umrli stará devojka; drugače ne dobis moža in to je žalostno...«

»Glej, da bode tvoj stric ministerialni svetnik ali kaj podobnega,« menil je četrти, »potem prides hitro naprej.«

»Pazi, da ne prides kot nezakonski otrok na svet,« svaril je angelj.

ločilo domobransko ministerstvo in najbrž se za vselej odpravijo.

Kronika. V Essenu so priredili klerikalci te dni katoliški shod Nemčije. — Bivši vojni minister pl. Krieghamer je umrl v Išlu; rojen je bil 1. 1832, vojni minister pa je postal 1. 1893.

— Govornik kmetske deputacije je dejal srbskemu kralju: „Ako niso meje v 4 tednih odprte, so vsi srbski kmetje uničeni!“ Kakor se vidi, je colninska vojna med Srbijo in Avstrijo res kako nevarna za srbsko kmetijstvo. — Danski kralj si hoče priložiti še ime kralja otoka Islandije. — V združenih državah Amerike se pripravlja zopet na volitev prezidenta; republikanci so postavili kandidatom dosedanjega predsednika Roosevelt, demokrati pa kandidata J. G. Cannonja. — Kitajski mornarski roparji so oplenili angleški parnik „Kraiping“ v kitajskem morju. — Žetev na Ogrskem je razven koruze končana; pridelalo se je vsega skupaj za 47 milijonov meterčnih centov. — Ogrska kreditna banka je napravila čez 3 miljone kron dobička.

V Španiji se dani! Špansko državo so ugnobili slabih duhovnik. Ta država, katere kralj je v srednjem veku dejal, da v njegovi deželi solnce nikdar ne zahaja, je vkljub svojemu gostiju popolnoma izsesana od požrešnih menihov in jezuitov. Ali zdaj se je pričelo daniti tudi v Španiji. Narod zahteva osvoboditev in narodu se mora ukloniti vse! Zdaj se pripravlja na Španskem to, kar se je zgodilo na Francoskem. Vlada je podelila papežu ultimatum gledé škofijskih plač, zakonov in pokopališč. Ako bi papež vladine zahteve ne sprejel, se opusti kordat, to se pravi: cerkev in država sta ločeni! Požrešnost klerikalizma ugonoblja cele narode.

Krvava Rusija. Boj traja naprej. Na obeh straneh se rabi najhujša sredstva in kri teče v potokih. 18. t. je aretovala policija večje število upornikov v Varšavi. Posledica tega je bila, da so postrelili uporniki še isti dan nad 40 policajev. Bolnišnice so prepunoplnejene. Kmetje pa se dvigajo po vseh pokrajnah. Zemlje zahtevajo in zažigajo gradove. Vlada predsednika Stolypina

In tako so obdrževali kar cele zbere. Najbolj iskanje so bile hiše miljonarjev. Sveti Peter je izdelal pet let po upeljavi volilne pravice statistiko. Največ glasov (90%) dobila je visoka financa, okroglo 8% je padlo na plemenitake družine. Delavce, kmete sploh nikdo volil ni.

In na zemlji se je vse spremeno.

Ubogi vragi so hodili po cerkvah in prosili za otroke, — a prosili so zamanj. A žene bogatinov so imelo grozno veliko otrok. Pri njih so prišli dvojni trojčki (dva para trojčkov) in trojni dvojčki (tri pare dvojčkov). Listi so jokali o prenapornem delu hebamk. Premoženje se je razbilo. Posamezne vladarske družine so dobivale tukce postranskih linij in marsikateri visokorjeni sinko moral je postati cestni pometč. Kmalu se je udomačila šega, da so vrgle neveste vse bogastvo proč. Nesebična ljubezen je triumfiral. Obenem pa so delavskie družine izumirale. In kmalu so stale delavnice in fabrike. Zemlja je izgledala kakor po 30. letni vojni.

In ljubi Bog je odvezel angeljnom volilno pravico. Saj so itak izprevideli, da se ljudem ne da pomagati iz nebes; da si morajo že sami pomagati, ako hočejo boljše razmere...

* „Neue Glühlichter“ 1899; iz nemščine prevel — ar —

je imenovala celo vrsto uradnikov, ki so znani kot nazadnjaki. Ob enem je sklenila obtožiti poslance razpuščene „dume“, ki so podpisali vborški oklep. Z najhujšo krvolenočnostjo nastopa vlada. V Kronstutu je obsodilo vojno sodišče 200 mornarjev na smrt; obravnavalo in ustrelilo se je mornarje na tihem, kjer se boji vlada vojaške revolucije. V Moskvi je našla policija uporniško zalogu orožja v vrednosti 100.000 rublov. Mesece julija so poslali 2100 ustaši v Sibirijo. V inženierski šoli je našla policija 50.000 patronov skritih. V Bevalu so ustrelili 18 upornih mornarjev parnika „Pamjet Asowa.“ Na generala Skalona v Varšavi so vrgli ustaši 3 bombe. Čar fehta za denar, da bi napravil policajem oklepe (pancerje). Govori se, da so generala Trčpova zastrupili. V Odesi so ostavili ustaši brzolak in oropali 300.000 rublov.

25. t. m. so vrgli 4 v oficirsko obleko preoblečeni v ustaši bombo v predstobe ministrskega predsednika Stolypina. Učinek je bil grozen: 70 oseb je bilo ranjenih, 27 pa ubitih. Medubitimi so minister Hrostov, general Lanjatin, ceremonijski mojster Vosonin, policijski agent Kazaurov i. dr. V najbolj zastražene kraje pridejo tedaj ustaši... V Odesi je bil ustreljen polkovnik Ražmanev. V Eriyanu so oropali ustaši pošto za 148.000 rublov. V Morozovki sta se uprla dva batajlona vojakov. V Čirkeskem pa so postrelili kozaki poljenike in se uprli. Na kolodvoru v Petrovem dvoru je ustrelila mlada deklca generala Mina.

Deželnizbori bodo letos le za dva ali tri dni sklicani, sklepali bodo le začasni deželni proračun. Selež upornikov je provincija Pinar del Rio. Vneli so se kravni boji in uporniki so zasedli mesta St. Luis, Katalina in St. Juan. Vlada združenih držav bode tudi nastopila in pričakovati je tedaj, da zmagajo uporniki.

Dopisi.

Iz Podsrede. Naš župnik Matija Vaupotič je tako „ugleden in vzoren“ farček, v nekaterih „čednostih“ ga skoro nima para. O božiču in zdaj na Ozbaltovi ni hotel iti v Pečico služit sv. mašo, kakor je to bilo dozdaj navada, in to zato ne, ker je zahteval za pot plačo skoro kakor kak ministerpresident, a tej mu cerkmajstri niso mogli dati. Za spovedne listke mu je moral vsak dati po 20 v, kdor jih ni imel, ni dobil listka in je potem takem moral ostati brez velikonočne spovedi. Za sprevidenje bolnikov zahteva od vsakogar po eno krono — baje za mežnarjan, pri krstu ravno tako. Na veliko soboto ni prišel žegnavat pisanke v kriško občino, kakor je to bila dozdaj navada, ampak je moral priti sosednji gospod iz Židol. Lenoba lenasta! Križev teden ni imel v Pečici procesije. V šolo gre malokdaj, in kadar že gre, potem tam otroke pseje kakor cigan svojega psa! Katerim otrokom se v šoli zazeha, tem pravi: Kaj si pa ti jedel doma podgane, da ti ne dajo miru? — Ti nisi Božiček (tako se tu piše en šolar) ampak hudiček! — V šoli se pred otroki večkrat ponosno vdari po svojih prih travi: „Ali mislite, otroci, da se jaz bojim vaših staršev? Lajte, kako sem močan!“ V cerkev pa zdaj jako malo ljudi zahaja zavoljo Vaupotiča, zato lahko vera peša, ako nam škol pošljajo take duhovnike. Mi hočemo imeti dušne pastirje, kmalu dovolj „izobraževalnih“ novorojenčkov.

O. urej. Ali je vse to znano kozjanskemu g. dekanu, in mil. knezoškofu in kaj hočeta storiti, da se v ono faro povrne red in da se te žalostne razmere kmalu predragačijo?

Iz Trbovelj. Pred malo tedni si je tu igral 12 letni deček Rudolf Vozel s psom Dvoršeka, komija pri rudniškem konzumu. Ali vročekrveni

komij se je tako razjevil za to na dečka, da ga je novo pretepel. Zato je dobil v Laščem 36 ur zapora, dečku mora plačati 50 K za bolečine, drugih stroškov pa tudi ima še nekaj poleg. Ko je policaj Uršič prinesel onemu dečku poziv za sodnijo, mu je rekel: Ko bi te jaz bil dobil v pest, bi te bil gotovo še bolj premikast! — Glejte, taka živina je ta Uršič! Dne 14. t. m. je šel ta policij Uršič v Laško za pričo znani tu besedljivki Ani Krajšek. Ta mu je kupila velik porcijon gulaša ter mu prigovarjala prav sladko: Uršič, le jej, privošči si, tako fejst gulaža ne dobis v Trbovljah! Ali Uršič je pri pričevanju pogorel, in baba je zavoljo svojega jezička dobila 14 dni zapora, Uršič pa bi za svoja „junaška“ dela zasluzil najmanj 12 mesecev kajhe, ko bi šlo po pravici in njegovih „zaslugah.“

Iz Št. Jakoba v Rožni dolini. Župnik Ražan in župan Kobenter sta vam dva zrela ptička, kar kosunatega bi hotela požreti vsakega nemčurja. Česar pa ne zmorea sama, k temu si pokliceta par kranjskih študentov na pomoč. Tako je bilo tudi ob veselici dne 25. avgusta. Ti študenti in naši domači prvaško-klerikalni divjaki so vam vso ljubo noč kakor stekli volkovi letali okoli hiš po vasi ter upili! „Pobijmo nemčurje, črna zemlja, grom in pekel!“ Tako se je ponavljalo tudi drugi večer in Bog zna, kaj bi se bilo zgodilo, ako bi ne bilo v vasi slučajno nekaj žandarjev. In kdo je tega kriv? Župan šunta, župnik šunta! To so slabí izgledi naših predstavljenih in se potem ni treba čuditi, da tu vera peša.

Iz Slov. Plajberga na sp. Koroškem (Občinske zadave). Pred kakimi 40 letmi, dokler smo tu imeli rudokop, je bil naš kraj premožen, do 50 rudarjev je tu bilo, ki so po leti ob času košnje prav radi tudi kmetom pomagali. Zdaj so delavci odišli v druge kraje. Pred 40 letmi je tu bilo tudi dosti živine, do 400 goved, do 1500 ovac in 150 koz se je paslo čez leto v pašnikih, zdaj pa smo vsak posestnik le toliko živine pasti, kolikor ima zapisanih. Takrat je tu dobil kmet lahko hlapce in deklet, zdaj gre vse v mesto v tovarne, takrat je bilo dosti lesa, a je bil po ceni, zdaj, ko je drag, pa ga ni več. Zato se kmetom v Slov. Plajberku leta za letom slabuje godi, ko plačila od leta naraščajo. Pod prejšnjim županom od 1. 1894 do 1905 so bile obč. doklade 46% na leto, zdaj pa jih je 111%. Poprej je bilo za občinsko pisanje 20 K na mesec, zdaj pa 50 K, čeravno je zdaj veliko manj opravka pri občini kakor prej, dokler so tu še bili rudarji in obč. pisar je samo takrat v pisarni, ko se mu poljubi, včasi je obč. urad kar po dva dni zaključen, in ljudje zastonj trkajo na vrata. Občinska jaga (lov) bi imela biti že s 1. julijem t. l. dana v najem, a še zdaj se ne ve, kdaj se dražba izvrši. Posestniki torej ne dobje nobenega štanta od obč. lova. To vse so reči, ki občino oškodujejo in treba je, tako ravnanje javno ožigosati.

Iz Globasnice. (Klerikalna veselica.) V nedeljo dne 19. t. m. je tu v Huberjevi gostilni „slavno“ izobraževalno društvo igralo neki rauberščikl, nekaj otrok in starih babšet je prišlo gledati to prvaško-klerikalno komedijo. Vse je zbobnal župnik iz Koprivne. Včasi ga kar celi teden ni doma, ko mora kot teatredirektor lažiti po drugih krajih. Ljudje se že čez to pritožujejo in to ne brez vzroka, saj se tu ovce brez pastirja lahko porazgubijo po strmi Peci. Fantje, ki so pri tem teatru igrali, so bili jako zadovoljni, ker so spremjevali dekleta po noči na dom po izkušnjah in potoma so še marsikatero probali in zašpili — v 9 mesecih pa pride vse na dan. In ako bo naše izobraževalno društvo tako delalo naprej, bomo imeli v naši okolici kmalu dovolj „izobraževalnih“ novorojenčkov.

Iz Sv. Antona v Slov. gor. Kaplan Lasbacher. Ta žegnani fant je postal muzikant in kapelmajster antonjevskih tamburašev. Nakupili so si take dolge štrmente, kak so jih svoje dne imeli stari cigani. Radovedni smo, odkod le dobivajo za stalenat farček, naj je kjer koli ne da nič! Imajo sicer med seboj enega igrača, o katerem se je pravilo, da ponareja denar, ali tisti pojba se nam zdi le preneume za to! Oj to vam bo zdaj lüštno pri Sv. Antonu! Fantje bodo brnkali, dekleta pa bobnala — ali z bobnom samo hodila nekaj časa. Največ teh tam-

burašev je še za učesi mokra deca, a obaš so vam že kakor petelin na gnojšču. Temu je Lasbacher, pa doma Ivanjski Pepek, je tudi komandant Komandira, v katere krčme in trgovine naj hodimo in katerih naj se ogibljemo. Ali pje Lasbacher, pazko imej, da si pri tem ne osmodiš prstov! Od poštarija je hotel izvedeti, kdo v fari je na ročen Štajercu, a tu je naletel na praveg Dozdaj mu baje zveni v učesih, kar je takrat čul. Zato je dejal, da bo firmane pikal in piha in to dela tudi v resnic, samo da se povodi sam opika. Pepek, kako je že bilo s tistimi podpisimi, ki si jih dal pobirati po fari, da odstraniš osebe, ki ne plešejo po svoji muziki! Koliko podpisov si vendar dobil? No, povnam le, kām si shranil tisto debelo figo, kijo neki odločen mož pokazal tvojemu podrepniku kateri je za te nabiral podpise? Smo pa tu imala s pškvami iz Marijine družbe, ti si maček! Plesat so ti šle, ti si se res jezik nad tem in jih izbrisal iz družbe. Lej, to ni bilo lepo, mladi svet se rad zavrti in zasuče. Pevke so začele štrajkat! Kdo bi to bil pridrževal od teh nežnih stvarc? Ker se v cerkvi več pelo, niti tam bilo več veselo in Pepek se umaknil kakor Rusi od Port Artura, dekleta sprejel spet v družbo, ne vemo, ali spokorjeni ali nespokorjeni. Lej, Pepek, še z glavo ne moreš skozi zid, kako pa bo še le brez nje! In ob glavo, ob pamet boš, čim bom zapečet udrihati po Štajercu in napredni stranki! Vi pa, Antonjevčani, naročujte si Štajercu ga pridno berite, pripravljajte pot za samostojno napredno kmečko stranko. Ni treba, da bi nam pred kakim kaplanetom tresle hlačice.

Napreden antonjevski kmetvar.

Somišljeniki „Štajerca“!

Vi poznate svoje sovražnike, čeprav prijajo v ovčji obleki. Stoletja so Vas držali v tem in suženjstvu in zanaprej imajo isti cilj...

„Štajerc“

pa je pričel pogumno in odkritoščeno boriti proti vsemu, kar je gnilega in slabega v naši domovini.

Za hvalo gosposke

se ne borimo, — veseli smo, ako nas sova pvaška gospoča, kjer je to dokaz, da smo si rili svojo dolžnost. Vaša dolžnost je, da

naročate, razširjate in čitate brez strahu edini

napredno-ljudski list „Štajerca“!

Kmetje, delavci in obrtniki! Otresite se jasno in prijateljev, katerim ste le molzna krv.

Naročajte „Štajerca“,

ki je stal, stoji in bude stal na stališču narodov in nikdar ne na stališču narodnih pijavk.

Zahvaljujemo se novim naročnikom, kateri smo v zadnjem času izredno veliko dobili. Če i starejšim naročnikom, ki žrtvujejo veliko za našo idej! Ali še več dela je treba! Mi smo vso svojo dolžnost, storite jo tudi vi!

Kdo je z naročnino zaostal, naj jo vponi takoj, ker drugače mu moramo list vstaviti!

Naročnina stane za celo leto 2 K, za leta 1 K.

Torej, somišljeniki, na delo!

Uredništvo in upravnistvo

Novice.

Šola in stariši. Počitnice se bližajo jemu koncu. Zato je pač umestno, da izprevorimo par besed o razmerju med šolo in stariši. Kajti mi, katerih nazori so vkorjenjeni ljudstvu, trdimi in bodemo trdili, da so stariši v prvi vrsti poklicani, določevati o šoli in čeprav ne nasprotujemo sporazumljenu z teži! Znajo, kaj vse bojemo, naši nasprotniki mladi kaplani naj imajo prvo besedo v šoli, rovške kuharice naj komandirajo čez stariši pa naj izročijo decu brezpogojno ljudi, ki niso nikdar skrbeli, negovali ali vzgojili otroke... In kér poznamo te mračnjaške obračamo se ob koncu počitnic do starišev

ji priporočamo ter jih kličemo na njih dolžnost! Treba je, izvoliti deci v prvi vrsti pravo solo. Ne bojimo se nasprotnikov psov in zato naglašamo zopet pomen nemščine. Človek brez nemščine ne pride nikamord. Ako študira, razume mora nemški jezik, tko pride, k vojakom, mati mora nemški, ako išče službo, zahteva se nemščine; niti dobrih kmetijskih knjig ne more dřati, ako mu je nemščina tuja. Stariši bodo sklepalni iz teh resnic, da je treba pošiljati deco v nemške šole. Kjer pa ni nemških šol, naj se stero stariši in naj zahtevajo upeljavo nemškega poduka vsaj v višjih razredih . . . Kajti otroci bodo prokljinjali svoje starše, akot bi morali ostati i za bodočnost trpini kot so ti stariši trpili! Stariši naj se tedaj ne pusti zapeljavati od volkov v ovjih obleki, ki smatrajo narodnjaške fraze za važnejše nego bodočnost dece! Pri deci se neha politika in treba je napraviti vse to, kar koristi deci resnično, ne pa to, kar koristi prvaškim voditeljem . . . To smo hoteli za danes povedati, kajti šola nam je prva skrb in nikdar ne bodemo trpeli, da bi politični bajaci izrabljali svetische šole v svoje nečedne politične namene! Torej stariši, pazite z neutrudljivimi otmi na šolo, to je na bodočnost nežne dece, ki je vaša kri in vaše meso!

Za papežom še škof! Knez in škof Lavantinski, dr. Mihail Napotnik in Maribor je imel na prvi seji škofjske sinode dne 7. avgusta 1906 imeniten, prav naših razmer se tikoči govor. Pečali se bodemo s tem lepim govorom še pozneje. Za danes omenimo le par zadev. Knez in škof je dejal dobesedno: „Katoliški duhovnik se mora skrbno varovati ne samo vsega, kar je po božjih in človeških postavah prepovedanega, tudi ne samo onega, kar ima na sebi kakorčekoli znak lahkomiselnosti ali pa ničemurnosti; on se mora tudi mnogo takega odreči, kar je poštenemu močju med svetom dovoljen. . . duhovnik je v svoji vesti ne redkomava zavezani, da se varuje najnedolžnejših stvari, ak se o njih slabo sodi. Jasno razpravlja o tej reči sv. Pavel, ki sklepa z velepomembnim stavkom: Če jed pohujša mojega brata, ne bom jed mesa vekomaj, da svojega brata ne pojavim (I. Kor. 8, 13). In sveti Tridentinski zbor trdi, da so tudi mali pregreški pri duhovnikih primeroma zelo veliki.“ — Te besede nam dokazujojo, da ima knez in škof Napotnik prave pojme o duhovniški dolžnosti. Žal, da ga mladi duhovni ne čujejo! Kajti koliko je kaplanov, ki pohujšajo vernike, ne z malimi, temeč z velikimi pregreški, ne s tem, da jedo meso, temveč s tem, da doživljajo drugo, mesene veselje, ne s tem, da se ne varujejo nedolžnih stvari, temveč s tem, da delajo, kar je po človeških in božjih postavah prepovedano. Ali naj zopet imena napisemo? Saj jih vedo že itak vsi, knez in škof, posneti duhovnik in ljudje tudi! Ko bi imel škof Napotnik boljše svetovalce pokoli sebe, ki bi mu dajali poštano viro, ne pa bicrgo, napravil bi že davno red. Knez in škof naj bi se le spominjal svojih doživljajev v Bosni, ko je trpel kakor navadni vojak pred turškim navalom in razumel bode, da ljudstvo ne kolne svojih dušnih pastirjev, dokler so ti pastirji pošteni in taki, kakor jih zahteva — sam škof Napotnik v svojem govoru: „Se večjega pomena pa je to, da je katoliško duhovništvo po ostri postavi zavezano, živeti vzdržno in deviško-očisto.“ In to je tudi, kar mi vedno naglašmo! V stoterih krajih morajo ljudje opazovati razuzdano življenje duhovnov, ki žive s svojimi surovimi kuharicami „na koruzi“; morajo očetje skrivati svoje žene in hčere pred zaljubljenimi črnosuknježi; morajo matere z bojažnino, s strahom poščati svoje otroke v šolo, ker je katehet takšen — kakor Rabuza. Res, škof Napotnik bi bil lahko najhujši grešnik, ali zaslužil bi si nebesa, ako bi pripravil slave duhovnike na pravo pot! Škof in papež sta našla iste besede, — upajmo, da bo besedam sledilo dejanje!

„Südösterreichische Stimmen“, časopis v Mariboru, ki je nemško pisan, ali zagovarja politiko prvakov, ki se zastopi jako dobro na črno šolo ali preklicano malo na življenske potrebe, kljub temu svojih predalih prostor za freimaurerske članke, ki pa pozabi poročati o skandalčkih raznih Rabuz, Berkov itd., ki nima naročnikov, temveč živi le od drobtinic,

padajočih od škofove mize, — ta „časopis“ torej nas psuje v eni zadnjih številk na nečuvan način. Vidi se takoj, da so se naučili gospodje psovanje po „Fihposa“. Ali mi nimamo volje, zapravljati papir in čas s preprirom s takimi listi. Bojujemo se z velkimi, psuščimi male, sitne črne kužke pa pustimo lajati . . . Sapienti sat!

„Katoliški shod“ v Ljubljani se je popolnoma izjavil. Trobili so klerikalci sicer na ta shod z vzemli trombami ter vpili kot pri cirkušu: „Nur herrreinspaziert“, — ali ljudje postajajo pametnejši in nočeo biti več štafaža ljudem, ki nosijo vero na jeziku, v srcu pa kačjo zaledo. Iz vse Slovenske je prišlo v Ljubljano komaj 4000 oseb. Iz Štajerskega so se hoteli pripeljati s posebnim vlakom, pa jih je bilo premalo. Naravno, Štajerski kmet ima druge skrbi kakor šenklavška gospoda. Koroči se sploh niso udeležili shoda; rekli so, da bi bilo pod njih častjo, da bi bili izdajalci, ako bi priromili v Ljubljano, med tem ko so ljubljanski klerikalci „pokopali tužni Korotan.“ Ljubljansko ljudstvo pa je sprejelo te uboge zapeljane črede nevednih ljudi s smehom, jih je zasramovalo in brilo norce iz njih. Ali je treba, da se kmete razpostavlja mestnemu zasmehovanju? In sicer samo za to, da sme imeti dr. Žlindra lep govor in da se baha kaplan Lampek, češ, to vse je naša armada . . . „Katoliški“ shod je bil le politična komedija prvaško-klerikalne gospode, in zato ne bode koristil in ne bode škodoval — kakor Blažov žegen.

Cesarja so pozabili! Prvaški klerikalci se radi bahajo s svojim gesлом: „Vse za vero, dom in cesarja“. Na „katoliškem“ shodu pa je dejal Janko Sedej iz Gorškega: „. . . veže nas ena misel; imamo eno srce: Vse za vero, dom.“ — Cesarja so torej že izpustili! Glej, glej, — polagoma bodo klerikalci tudi „dom“ iz svojega gesla izpustili. Ostala bode le „vera“ . . . „Vera“ pa je klerikalci le klečplastvo pred kaplančki, le „kſeft“ za svoje žepo . . .

Dr. Žlindra, imenujejo ga tudi Šusteršiča, je imel na „katoliškem shodu“ prvo goflo; sploh je ta človek komandančar črne armade na Slovenskem in kdor mu pete ne liže, je proklet. Mož se je delal tako pobožnega, da človeku kar slabno prihaja. In ta mož je bil v svojih mladih letih vse drugo kakor dober „katoličan.“ Ali za „kſeft“ se naredi vse! Sicer so pa vsi prvaški „voditelji“ ednaki. Šusteršičov brat je nemški nacionalec. Klerikalec Šuklje na Dolenjskem je bil leta in leta voditelj „brezverskih liberalcev“, urednik „Slov. Naroda“ Malovrh je pisaril v „Laibacher Zeitung“ članke in bil takrat „Nemec“. Klerikalec Gostinčar je bil dolgo socialni demokrat. Ljubljanski župan Hribar je govoril izključno nemško, ko je bil še navadni agent. Klerikalec Moškerc, slavni urednik zakonega lističa „Naše Moči“, pretepava svojo ženko, klerikalca Štefeta, urednika „Slovenca“, pa pretepava njegova ženka, ali obadvsta velika „kristjana“ itd. In takim ljudem naj bi ljudstvo sledilo? Ljudstvo bi bilo potem podobno teliču, ki sledi redovljivo mesarju — v klalnico.

„Mladoslovenec“ je ime novega lista, katerega je pričel izdajati neki „narodni konzorcij“ obstoječ iz prvaških dohtarjev v Ljubljani. List je glasilo nove „čiste slovenske stranke“ na Štajerskem, torej tistič par liberalcev, ki se nahajajo v naših pokrajinah. Mi hočemo počakati s svojo sodbo o listu. Za danes pa že lahko omenimo, da je odgovorni urednik znani komi Križman, mož, ki je udan pijači kakor malokdo drugi in ki ima precej temno preteklost. In že to dejstvo nam dokazuje, da bode „Mladoslovenec“ hodil pota „Kranjskega pankerta.“ Tega se sicer ne bojimo. Vsi listi, ki so bili ustavnovljeni proti „Štajercu“, so doslej žalostno propadli. Le opozoriti hočemo naprednjake, naj ne sedajo kakemu Križmanu na limanice. Mi imamo „Štajercu“, ki brani, ščiti in zagovarja ljudstvo, — drugih listov ne potrebujemo!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Raztrgana srajca iz Polenšaka. V našem uredništvu se nahaja nekaj imenitnega; zastava prvaškega klerikalizma, znak bratovske ljubezni župnika Valenka iz Polenšaka. Raztrgana je, kakor da bi prišla iz turške vojske in vsakodobi si jo lahko ogleda — zastonj. Ta „zastava“ je

pravzaprav srajca in to srajco si je prinesel pošten mož Franc Segula ob božjega pota iz Maribora. Ta Šegula je okoli 25—30 let opravljal v Polenšaku zastonj cerkvena dela, je oblačil, lase strigel in bril župnika Valenka, in zdaj ima za zahvalo — raztrgano srajco. Kdo mu jo je strgal? Lepa potrite! Šegula je dal pri svoji hiši in s svojim žganjem bratovščino z mežnarjem Glavnikom; poljubila sta se, segla si sta v roke in si rekla: „ti“. No, potem pa si je mežnar mislil, da je bilo premala šnopsa za tako veliko „čast“, da mu smetkdo „ti“ reči in je zahteval od Šegule še nadalje komplimentov. Šegula pa si je mislil: šnops sem plačal, torej velja „ti“ in ne več „vi“ ali pa „oni gospod mežnar“. In zato vsa jezal! Pa še naprej: kakor običajno, je hodil tudi letos mežnar klobase fehtarit. Pri tem je imel smoko, padel je in se mu je noga zvila. Dolgo je ležal bolan in med tem časom je opravljal Šegula vso njegovo delo. To je bilo sicer mežnarju prav, ali ni mu bilo prav, da je mož zato tudi plačo zahteval. Šegula pa je to storil, ker žaliboze ne more od tistih klobas živeti, katere mežnar snese. In od tega časa je bila jeza velika! V sakristiji (žarebri) je skrival Šeguljo orložje in tam sta se tudi prepirala, tako da je bilo slišati prijazne besede „rekrut“, „butl“, „junc“ daleč naokrog. Mežnar, mogočni gospod mežnar je končno rekel, da nima Šegula v cerkvi nič več opraviti. Šegula pa se je še naprej silil, sveče prižigat in „šamerla“ postavljati. Župnik je dal namreč na nasvet znanegi Čafa napraviti nov tabernakel za 1400 K, ki je tako visok, da je „šamerle“ potreben; v novem tabernaku ni niti prostora za monštranco in kelihe in je vse tako stlačeno kakor v rezervistovem kofru. Uteži Šegula se je silil, zdaj pa ima plačilo — raztrgano srajco. Ali kdo mu jo je strgal, za Boga? Lep poslušajte! Župnik Valenko pozove Šeguljo k sebi; komaj je stopil čez prag, že je pričel župnik kričati in psovati. Kuharica Gerčka je tekla uredništvo po mežnarju Glavniku, le ta je hitro prisopihal in že sta imela Šegulo med seboj, an fajmošter je mož držal, mežnar pa je udrikal po njem ter ga tičal za vrat kakor ropar v gozdu. In tedaj sta mu raztrgala srajco, ki visi danes v našem uredništvu, tako da jo lahko vsemu pokažemo kot lepo zastavo, ki označuje last in ljubezen čedne dvojice Valenko-Glavnik . . . Uredniki „Štajerca“ pa so kupili mož novo srajco in pride lahko ponjo! Kaj pravite, ljudje, ali to ni lepo? To je resnica o raztrgani srajci iz Polenšaka!

V sv. Jurju ob Ščavnici so imeli klerikalni prvaki 12. t. politični shod, bolje rečeno: zidali so zopet na svojem babilonskem stolpu. Hofrat Ploj je ropotal čez Koroče, češ da ga kregajo, aka ravno je res grozno veliko za Slovence storil, čeprav so Slovenci danes še revnejši kakor pred Plojem. Nekateri napredni kmetje so se sicer vjezili in so povedali gostobesedni gospodi svoje mnenje prav pošteno. Ali kaj pomaga, hofrati se brigajo malo za kmetske želje . . . Neki dr. Grossmann je potem priporočal, naj se združijo Slovenci z brezverskimi in breznaščodnimi socialisti, samo da premagajo Nemce. Ko bi mi svojim somišljenikom kaj tacega priporočali, bi nas gospodje okoli „Fihposa“ križali. Razni „odreševalci naroda“ so potem še pridigli o najrazličnejših stvareh, kakor spriznjenuz z Italijani (!), o izkušenih hebmankih, o odpravi oskrbovalnih sprejetišč, o pohajkanju in zdi se nam, da tudi o majskih kebrih . . . Občinski predstojnik Nemec je psoval okrajnega načelnika Vračka ter pokazal, da mu diše njegovi denarci. Potem so vsi skupaj tulili, da Zgorna Radgona ne sme postati trg; no, Radgonačči zdaj vedo, pri čem da so. Nadalje se je izjavilo „zaupanje“ hofratu Ploju. Kdo ima zdaj prav? Koročki duhovni in klerikalci pravijo, da je hofrat Ploj „izdal in pokopal“ Koročko, kranjski klerikalci pravijo, da ni nič vreden, zg. radgonski pa ga dvigajo v deveta nebesa. Babilonski stolp . . . Tudi kaplančetu Koroču, ki se ni upal priti na shod, so izjavili „zaupanje“, kajti fant je že 14 dni poslanec in je že 99 krat „rešil“ slovenski narod. In ako se svet ne podere, zapisano bode v bodočem v marsikaterem stranišču tukaj namesto „hier“ v temu stavu poslanca Koroča . . . Možkarji so tudi protestirali, pa ne vemo, ali čez majski kebre ali čez izkušene

hebamke. Končno so sklenili ustanovitev političnega društva za zgornoradgonski okraj. In takaj bi se kmalu zlasali. Ljutomeržani še niso popolnoma pod kaplansko komando in niso hoteli tega društva. Kmalu bi frčale klofute. Ali končno je zmešetaril hofrat Ploj celo stvar. Društvo se je ustanovilo le za zg. radgonski okraj, ali kadar bi Ljutomeržani pokazali, da misijo z lastnimi in ne s Koroščevimi možgani, zapeli bodo klerikalci drugo pesen. Hofrat Ploj in fajmošter Kunej sta dobila še častno diplomo; nekaterim navzočim se je pričelo kovčati. Potem so pričeli fantje piti; pili so na „slovensko domovino“, pili v „imenu sloga“, pili za „pravice naroda“, pili, da bi premagali hebamke, pili na vse pretege ... In hvala Bogu, — slovenski narod na Spodnjem Štajerskem je zopet enkrat „rešen“ ... in hebamke so premagane ... in majski kebri tudi ...

Iz Trbovelja. Do danes nas pijani policaj Uršič še ni tožil in do danes še ni dobil zasluge brc. Omenimo, da so pisali tudi že nemški listi o tem alkoholisti, ki spada kot neozdravljeni pjanec v bolnico ali pa kot kršitelj zakonov v zapor. Sramotno je za občinski svet trboveljski, da ne napravi reda. Župan Roš mora Uršiča prisiliti, da nas toži, ali pa da gre v deželo, kjer je še kaj divjakov. Mi smo očitali Uršiču celo vrsto po zakonu kaznivih dejanj in mi ga imenujemo javno moža, ki spada v ječo, — toraj nas mora tožiti, ali pa mu lahko najzadnejši „zajbровc“ v obraz pljuni. Župan Roš, povejte temu pjanemu, kaj je čast. Kajti drugače se bode Vas na odgovor klical v deželnom in državnem zboru. Ali morda čakate, da bi si zopet kakšen Cilenšek Miha sam pravico naredil? Ali čakate nesrečo? Policaj mora biti poštenjak, ne pa pjanec, ki je za alkohol tako vnet kakor star soldat za čik! Župan Roš, — caveant consules!

Znani Caf v Sv. Tomazu pri Ormožu je hotel imeti svoj „teater“ v šoli, ali oblast mu je to nečuvano prošnjo odbila. In tako je prav! Ako hočejo farški podrepni svoje otročarje uganjati, naj gredo na gmajno; šola pa je dolochen za poduk dece. Sicer pa naj bi se mogočni Caf raje za druge stvari brigal. Prav dobro bi bilo, ko bi fajmošter pazil na to, da ne bi njegov kaplan lačen po vasi pohajal. Sramotno je, da Cafova kuharica kaplantu niti toliko jedi ne daje, da bi se nasitil. To je resnica in ne „teater“! Kaplan je lačen, fajmošter pa vprizara komedije! Sicer pa pozna ljudje „pobožnega“ Cafa itak dobro in mi bodo skrbeli, da se ga še bolje izpozna in izvedo tudi nad Cafom stoječi ljudje o njegovem postopaju. Se razumemo, kaj ne?

Vse za vero, dom in cesarja! Lepa je beseda; ali s tem, da se jo izpregovori, kadar se blišči rujno vince v kozarcih, še ni dosti, — treba jo je tudi držati. Ali na čuden način uveljavlja župnik v Veliki Nedelji to geslo. Na cesarjev rojstni dan se bere po vseh cerkvah sv. maša. Župnik v Veliki Nedelji pa je bil menda prelen, da bi to storil. Rekel je bladnokrvno: ob 6. uri opravim svojo mašo, pa fertig! Ali to pot se ga je prijelo za ušesa. Neki tam nahajajoči se gospod je zahteval odločno, da se bere cesarska sv. maša ob 8. uri in jo je tudi plačal. Potem se je moral patriotični fajmošter udati. Prihodnjič bode pa zopet v krčmi vpil: vse za cesarja! — Vse za dom! Ognjegasci so vendar prepotrebni za varstvo doma. No, pred kratkim so imeli desetletnico; prosili so pri ljudeh za podporo in prišli tudi k fajmoštru. Ali črnosuknež jim pove v obraz: Jaz ne dam nič, kjer nisem vaše stranke ... To je — vse za dom! Ali vpraša požarna bramba kaj, kadar gori? Ali dela priognju razloček med to in ono stranko? Ne, povsod in tudi pri fajmoštru bi žrtvovala svoje življenje in to ima zdaj za zahvalo! — Sicer pa se vtika ta fajmošter v stvari, katere ga prav nič ne brigajo. Tako je interpeliral upravitelja (Verwaltera) Fluhera, zakaj da bera naš list „Štajerc“, ter ga opominjal, naj to opusti. Ja hudirja, kaj Vas pa srbi, gospod fajmošter? Verujemo, da Vam je „Štajerc“ neprijeten, kakor je vsem slabim duhovnikom neprijeten. Ali brigajte se za cerkev in za nič drugačega in nikdo Vam ne bode rekeli napačne besede! Mislimo, da se razumemo.

Obrekljiv klerikalec obsojen. Posestnik Kupčič s Ptujске gore, ki je ob zadnjih državnozborskih dopolnilnih volitvah v 5. kurijo nesramno posval našega kandidata Vračka, je bil zato pred ptujskim sodiščem obsojen plačati 70 K globe, ali 7 dni zapora. Zagovarjal ga je znani poštenjakovič iz Ptuja — dr. Zguba.

Hofrat Ploj „prijetljiv“ kmetov. Ploj, Mikl in konzorti so si vtepli v svoje butice, da se mora zavrčka pošta odstraniti od Ptuja in zvezati z Moškanjci. No, prvaki obračajo, Bog pa obrne. Proti tej neumnosti se je vložil ugovor in ministerstvo je ravnočasno odločilo, da ostane staro zveza Zavrč-Ptuj. Ploj, ki je zopet hotel zahrtno škodovati okraju in kmetu, ima za eno blamažo več. Možem pa, ki so se potegnili za staro in edino praktično poštno zvezo Zavrč-Ptuj, pa bodi tu izrečena naša prisrčna zahvala.

Solske oglede, ki ne trobijo v prvaško-klerikalni rog, hočejo požreti s kožo in lasmi. Naravno, boje se, da bi napravili tudi ogledi iz šole to, kar mora šola biti. Oni hočejo šolo le za poneumnevanje dece, le za vzgojitev klerikalnih backov, ki imajo plesne možgane. Ali kaplanci ne bodo prestrašili izkušenih mož, ki žive med narodom in vodo, kaj potrebuje narod. In zato naj napravijo prvaki seje ob polnoči ali pa ob 5. uri zutraj, — gotovo je, da bodo napredni ogledi prišli in delali resno za šolo. Šola ne sme biti politično taborišče nezrelih kaplancov, — šola ima vzgojevanja našo deco, in zato nam je sveta, in zato žrtvujemo vse začelo!

Volitev v brežiškem okraju je prinesla vedno zmago klerikalcu Jankoviču, ki je dobil nad 800 glasov, medtem ko je ostal Kunej z nekaj čez 500 glasov v manjšini. Kdor pozna nasično stopanje klerikalcev, se temu ne bode čudil. Ali značilno je, kako sta ta dva prvaška možakarja eden proti drugemu delala. V „Slovencu“ so očitali klerikalci Kuneju, da je v svojem prejšnjem službenem mestu poveril denar in jo moral popihati. V „Narodu“ zopet pa so označili učitelji Jankoviča kot pjančka, ki čeka in čenča neumnosti ... No, hvala Bogu, enega poslanca več imamo zopet. V zadnjem času smo jih kar tri dobili: bojevnika za straniščne napiske kaplana Korošča, tihega, zagrizenega klerikalca Vouška in zdaj še Jankoviča. Kaj si morajo drugi ljudje o Štajercih misliti, ker pošiljajo samo farje in farške podrepnike v zbornice? ...

Nemški poduk v Ptujski gori hočejo pridobiti pametni starši za svojo deco. Kdor ima pojem o pomenu nemščine in kdor se briga več za svoje lastno dobro, za pametno in srečno življenje, nego za belo-plavo-rdeče trakove prvaških hujščakov, ta bode dal staršem prav. Nadučitelj Serajnik pa hoče pokazati svoje bukove možgane vsemu svetu in zato rogovili proti nemškemu poduku na nesramen način. Nam bode to rogoviljenje kmalu preveč in potem vprašamo šolsko oblast, ali je učitelj zato tukaj, da podučuje deco in jo pripravlja za življenje, ali pa zato, da psuje in hujška starše ter da celo grozi, da bode otročim sitnosti delal, ako se nemški poduk ustvari ...

V Ptujski gori je nastal 27. t. velik požar ki je uničil 4 hiše; pogorele so Sternova, Bolkovičova in Zadravceva hiša. Povod nesreče nam še ni znan. Ali poroča se nam nekaj zanimivega. Ptujška požarna bramba je prišla gasit, nista pa prišli požarni brambi iz sv. Lovrenca in Cirkovca. Čudom čuda, — od prvakov zaničevani Nemci so bili takoj pri roki, da pomagajo, — Slovenci pa ne. Kakor rečeno, se nam je to poročalo, in ako je istinito, potem ne velja noben izgovor!

Bela vrana. Žaliboze, da moramo imenovati dobrega duhovnika na Slovenskem — belo vrano. Zgornoradgonski župnik razume, da sramoti izkorisčanje ljudstva pravega duhovnika. Zato stori le svojo dolžnost in se za drugo ne meni. Pohvalno moramo omeniti, da ne pobira t. i. „bere“ in da opozarja celo občinske predstojnike, naj povedo ljudem, da ni potreba davovati v to svrho. Prepričani smo, da bodo klerikalni petelinji tega poštenega duhovnika kmalu izpodledi. Zanimivo je, da zgornoradgonski kaplana živita v krčmi in ne v farovnici. Ne razumejo se s župnikom, kajti kaplana sta hodila v solo prvaško-klerikalne politike, župnik pa se drži tega, kar je rekel papež!

Iz Ljutomerja nam piše izkušen kmel: Pred kratkim me vpraša tuji gospod: „Zakaj vaši gostilničarji ne točijo izvrstno domačino?“ Odgovoril sem mu, da žalibovo gotovo premašo upoštevajo in skrbijo za tuje. Glavno je, da se prinese na mizo pristno, domačo kapljico, in z veseljem bodo obiskovalci tuji prekrasni naš Ljutomer. Dobro vince vidim in pije vsak rad! Zato skrbite, kajti drugade izgubimo tuje in dobiček ne boderemo imeli od tega!

Veteranci v Središču — v škripicah. Ti možakarji so se pustili zapeljati od prvaško-klerikalnih hujščav takoj daleč, da so upeljali slovensko komando. Kdor je bil vojak, se takemu početju smeje in tudi klerikalci sami psujejo v svojih listih Ogre, ki hočejo ogrsko komando v armadi. Pred kratkim so poklicali središki veteranci ptujske slov. „Kriegerje“, naj jim pridejo na pomoč. Pa je šel dež in tako niso pršili. Zdaj bi pristopili radi k državnemu zvezu (Reichsverband), in imeli bi tudi radi zastavo. Zato je pa treba cesarjevega dovoljenja, možakarji pa ne vedo, v katerem jeziku naj napravijo prošnjo. Ali ni sramotno, da se puste ljudje, ki so morda svojo kri prelivali za cesarja, ki je vendar Nemec, tako daleč zapeljati? Tudi središki „feuerwähri“ so na tem napačnem potu. In tako imajo od prvaške hujškarije le ta dobiček, da se jim ves svet smeje. Kdaj postanete v Središču možje?

Primicjant, ki žuga začasti. Pri sv. Marku niže Ptuja je domači primicjant po fari fehatal in tako prišel tudi k svojemu najbližnjemu sedlu, ki mu je nameril polni vagan (med rumene pšenice, in tudi par piščanci) je dobil. Ko pa je novopečeni zgnani gospod izvedel, da gre tisti gospodar že drugi dan v toplice, je jezno z zobmi zaškrial: „Le ite, jaz pa bom vam kočo vujžgal!“ Ia taki kozli se spuščajo v vinograd Gospodov!

Zagorje. Župnik Hlastec. Kdor Štajerca bera, bo „frdaman“, tako upije Hlastec na prižnici. Kaj pa, če ti tisto dolgolično Pepco, svojo kuharco, objemaš, ali to ni za Te večji greh, kadar če kdo Štajerca bera, ki kmetu le dobro želi? Napravi le zopet kmalu prvaško-klerikalni shod v Zagorju, ali tam govoriti o farških kuharcah, o farških pikantnih doživljajih, o farških, pankrtih, ne pa o Štajercu in njegovem uredniku, razumeš, Jaka? To sporociti tudi svojim kompanjonom.

Brežice. Novi most. Brežiški prvaki niso se vdeležili slavnosti pri otvoritvi novega mostu čez Savo in so tudi okoličanom naznani, da bodo smatrali vsakega Slovence, ki bi prisostvoval pri tem imenitnem slavju, za narodno izdajico. Pozna se, da so prvaki že čisto ob pamet, saj bodo most rabili večinoma le prvaki in prvaška — živila!

Novi sejmi. Namestnija v Gradcu je Ljutomeru dovolila več novih sejmov na leto in sicer vsak drugi v torek v mescu, aka ni tisti v kvaternem tednu.

Študent na rajži. Dijak Karl Cepič v Mariboru letos ni napravil izkušnje, zato se je zbral in jo je peš odkuril v Bosno. V Bosanski Krupi pa ga je lakota prisilila, da se je tam oglasti pri žandarmeriji. Ti so ga potem poslali v Maribor nazaj.

Nesreča, nevihte in požari. V Mariboru se je pri delu polil s kropom pekovski učenec Jota Prek ter se je hudo opekel. Zdaj je v mariborski bolnišnici. — Pri Sv. Antonu je posestnik Šujen zbežal pred nevihto na neki kozole na njivi, a po nesreči je z njega padel ter si zlomil tilnik. — V Mariboru se je hotel ustreliti vojak Jaka Vogrin iz Leitersberga. Bil je baje malo vinjen, ni pozdravil šarže in zato je imel biti kaznovan. Zavoljo tega si je hotel vzeti življenje. — V Mozirju je dne 23. t. m. zgorela sušilnica za hmel, škodo je do 1000 K. — V Kamencah blizu Braslovča je strela vdariła v polstopje posestnika Travnerja ter mu upeplila vse do tal. Tudi en konj je zgorel.

Iz Koroškega.

Kmetski shod v Weigelsdorfu v Rožni dolini se je vršil 16. t. m. Poslane Wieser je govoril o denarnem stanju dežele. Med njegovim govorom je skušal urednik klerikalnega lista „Miri“ nemir delati; pomagalo mu je par mlečozobih

studentov. Ali kmetje so prijeli te Fantaline za tisoč in jih postavili na hladno. Wieser je ožival delovanje duhovnov, ki se vtikajo v politiko. Poslanec Breitegger je govoril o lovskem zakonu. Omenil je tudi, da izdaje koroški delni zbor 6% od sto za kmetijstvo. Poslanec Metnitz je razjasnil delovanje prvakov. Rekel je: »Hočemo prosti razvoj za vsak narod in tudi Slovencev se ne sme zatirati. Tudi se ne borimo proti veri, temveč le proti duhovnikom, ki izabljajo vero v druge svrhe. Končal je s »Slavo« napisom na sporazumljenje obeh narodnosti na Koroškem. Kmetje, to so zlate besede! Skupno delo hočemo, ali hujšače je treba iztrebiti!«

Nesreča pri strešjanju. Iz Lavamünde (Lavali) se nam piše: V Potočah pri Libeličah se je dne 26. avgusta ponesrečil ob procesiji pri strešjanju hlapec Franc Stibar. Ko je nasipal smodnika (pulfr) v možnar, se je smodnik vnesel na popolnoma opalil po obrazu. Pogled je popolnoma izgubil. Pripeljali so ga v Človec v bolnišnico.

Požari. V Lčah v Zilski dolini je ogenj posepolil posestvo kmeta Devca. Zgorelo je tudi nekaj živine. V Kamnu pri Doleh v dravski dolini je posestniku Konradu zgorelo gospodarsko poslopje, v Sv. Jakobu v Lessachtalu pa je krčmarju Gastergerju uničil ogenj hišo. V Vogličah je zgorelo Bucijevo posestvo.

Strela je ubila. Dne 16. t. m. je razsajala strašna nevihta od Sv. Petra proti Trnšnjem. Nekdaj so se na neki njivi poskrili pod dežnik. Otroci in dve ženjici. V tem je vdarila strela in ubila 17 letno ženjico iz Kranja, druga pa je le omotila. Otrok, ki ga je držala ponesrečenka v naročju, je ostal popolnoma zdrav in ne-poškodovan.

Zajo je splašil konja. Piše se nam iz Landi (Lavamünd): Dne 15. t. m. je Kleminarjev hlapec iz Etterdorfa peljal ženo Kleminarjevega žagmajstra in dvoje otrok na božjo pot k sv. Križu na Koroškem. Blizu Labudi se je konj splašil zavoljo zajca, ki je ravno tja proti konju priletel. Voz se je zvrnil in zdobil na košce, konj je zdiral naposled v Dravo, kjer ga še le dobili. Žena se je močno poškodovala in odpeljali so, komaj 24 letno, za otroke hrabro mater v bolnišnico v Slov. Gradec. Otroka in hlapec so bili le malo poškodovani.

Božji žlak je zadel neko priletno žensko iz Lurde pri Labudi, ko je šla na delo k Strnicu Greit. Našli so jo že mrtvo.

Gora se razsipaava. Z gore Hochstadt med Kolsdorfom in Labudem se že več dni siplje nameje, in gora je malodane vedno v prašnih plakah. Cele pečine se odtrgvajo in zasipavajo dolino.

Sneg. Po koroških planinah, zlasti na Karawankah, Dobraču in Grlici je 19 avgusta sneg obdelal vrhove.

Saksinski kralj se je dne 23. avgusta priseljal v Trbiž na lov na divje koze (gamze).

Po svetu.

Iz blažene Amerike. Amerikanski pisatelj Lyon Sinclair je izdal znamenito knjigo o fašističnih klancih v Čkegu. Miljonarji, ki preverjajo celo Ameriko in deloma tudi Evropo s svojimi konzervami, so grozni brezvestneži. Povojeno meso, na tleh ležeče kosce mesa, brez rave, ranjena, poginjena, na koleri in tuberkulozi bolna živila — vse se porabi in prodaja za drag denar. Res, bogataže, ki zastrupijo neke ljudi, samo da bi svoj žep napolnili, se moralo strogo kaznovati. Zanimivo pa je, da so najbolj izkoriscani izseljenci. In zato bi bil čas, da se izseljevanje omeji. Ali to bode mogoče, kadar vržlje ljudstvo klavrn "politiko" staro železje in prične na svoje gospodarstvo nati.

Pomen nemščine. Angleški list "Morning Post" priporoča Angležem najtopljejo nemški moduk. List pravi: »Vsaka kultura je piškava in enostranska, ako izbacne nemščino. Kajti Evropa je plod razmernega upliva nemškega in anglo-latinskega elementa. Zlasti važna je nemščina za armado.« — In Angleži so velik narod z veliko kulturo. Naši prvaški pritljivavci pa krijejo nemščino!

Potres v Južni Ameriki. Ob obalah tihega sveta v južni Ameriki se je zgodil velikanski potres; v svojih posledicah je skoraj še hujši

nego potres v San Francisku. Mesto Valparaiso in cela vrsta drugih mest je popolnoma uničena, škoda pa znaša miljarde. Tudi znani Robinzonov otok je izginil. Tisoče ljudi je našlo svojo smrt v razvalinah ali plamenih vsled potresa nastalega ognja. Našli so se tudi takoj roparji, ki so porabili dano priliko in kradli ter plenili vojaštvo jih je marsikaj postrelilo.

Iz črnega brloga. V Švacu na Tirolskem imajo klerikalci svojo šparkaso. Zdaj se je izvedelo, da je osleparil kontrolor Steinlechner to šparkaso za okoli 80.000 K. Prav klerikalni red je vladal v zavodu, kajti 15 let ni bilo nadzorstva. Steinlechner je šel vsak teden k spovedi in je bil torej najpobožnejši med pobožnimi. — Mestni urad v Celju je ostavil sprejetev cerkveno-konkurenčnih doneskov. Dvigniti se je hotelo stavbene troške za opata Ogradi enkrat; tako bi morali plačati davkoplăčevalci tudi za prejšnja leta. Poleg tega znašajo omenjeni troški le 13.000 K, med tem ko se hoče dvigniti 16.000. Mestni urad se je postavil prav energično v branitev davkoplăčevalcev. — Klerikalni poslanec Huber v Gradcu ima že dlje časa kamnolom. Zdaj poročajo listi, da ni obrti nazanil in ni plačal davkov. Svojo kamenje je postal okrajnemu zastopu. Ako kmet ne plača davka, mu vzamejo zadnjo krvico, radovedni smo, kaj bodo biriči s tem gospodem storili. — V Mühlhausnu (Nemško) so obsodili župnika Rotha radi sleparje in krive prisege na 8 mesecov ječe. —

Zmes. Iz Lvova je popihal poštni uradnik Lukasjevič ter odnesel 24.000 K, kdor ujame tička, dobi 1000 K. — Rokodelec Olah iz Szala (Ogrsko) je umoril v vlaku svojo ženo, kjer ni hotela več z njim živeti. — V Španiji se množi izseljevanje na grozen način; prebivalci celih mest se izseljujejo; tako so se izselili vsi prebivalci mesta Boada in zdaj hočejo isto v Bejarju storiti; vzrok tiči v izsesanju klerikalizma. — V Bruseljnu so bili zasuti 3 delavci v nekem vodnjaku; 7 dnij so jih še čuli trktati, ali pomagati se jim ni moglo. — V Domobosteletu na Ogrskem je uničil požar 19 hiš; 3 osebe so zgorele. — V franciškanski cerkvi v Karlstatu so oropali tatuji cerkvenega orodja v vrednosti 20.000 K. — Bankje Valentín v Nienburgu je napravil sleparstva za 200.000 mark. — Aretovali so sleparja Fischerja v Altoni, ki je opeharil okoli 800 oseb za 30.000 K. — V Bibanu so vprizorili delavci splošni štrajk; prišlo je do budih bojev z vojaštvom. — Na Italijanskem je stavkalo 35.000 delavcev iz risa provincije Vercelli.

Gospodarske.

Olašava zemljškega davka za ameriške nove nasade in za okužene stare vinograde. Štajerski deželnji odbor v Gradcu je ravnokar naznanil vinogradnikom razglas, ki ga tu s primernimi besedami prijavljamo: Na podlagi potestate od 15. junija 1890, drž. zak. št. 143, so vinordne parcele, ki so bile vsled okuženja po trtni uši zrigoane in z ameriškim trsem prenovljene, deset let proste zemljškega davka. To velja tudi glede takih novih vinogradov, ki so se zasadili na neokuženih vinorodnih parcelah ali na zemljščini, ki so bile doslej služila kot njive, pašniki itd. Vinogradnik, ki hoče, da se mu zemljški davek za dobo deset let oprosti, mora v teklu šestih tednov po dokončanem sajenju ali prenobljenju vinorodnih parcel in vinskih nasadov tisto naznaniti pristojnemu davčnemu uradu ali zemljemeru (geometru) ustmeno ali pisorno. Če se ta rok zamudi, začne se opraviti zemljškega davka še le z letom po prijavi za ostali čas desetletne dobe. O tem se vinorejci obvezajo in pozivljajo, da prosijo brez izjemne za oproščenje zemljškega davka glede novih nasadov. Občinske predstojnike pa prosimo, da tozadovne težnje kmetov in vinogradnikov podpirajo, naj zbirajo prijave o zagotovljenih vinogradnih parcelah in iste naj predložijo tekom določenega roka c. kr. evidenčni oblasti pristojnega zemljškodavčnega katastra. Tiskane izkaze, v katere naj obč. predstojniki vpisujejo prijave, dobivajo obč. uradi brezplačno od okr. odborov. Nadalje se se opozarja na postavo z dne 19. julija 1902, drž. zak. štev. 1 ex 1903, vsled katere se lahko izposluje delni odpis zem-

ljškega davka za vse vinograde, če oneski istih vsled trtni uši pojemajo ali popolnoma prenehaajo. V to svrhu je treba vložiti prošnjo pri okr. glavarstvu v času, ko je še mogoče na licu mesta določiti, kolika je škoda, torej še pred trgovcem. Davčna komisija določi potrebno in obč. predstojniki se tudi tu pozivljajo, naj vinorejce podpirajo in njih prošnje pošljajo okrajinom glavarstvom. Tudi zato dobitjo obč. uradi brezplačno od odborov tiskane izkaze. Če se je zemljški davek odpis samo deloma, dohodki dotednih parcel pa se še bolj zmanjšujejo ali celo prenehajo, mora se zopet prositi za nadaljni odpis zemljškega davka. Popolen odpis zemljškega davka se dovoljuje le izjemoma. Vinogradniki, v svojo lastno korist poslužuje se olajšav, ki vam jih postava ponuja.

Letošnje premiranje goveda. Štajerska kmetijska družba v dogovoru z dež. odborom je odredila sledče dneve za ogledovanje in premiranje (odlikovanje) spodnještajerske goveje živine in sicer vse v septembru: 1. v Celju; 3. v Slov. Bistrici; 5. za gornjegradske okraj v Ljubnem; 7. v Šoštanju; 10. v Ivnici; 12. v Ormožu in 14. za gornjeradgonski okraj v Orehoceh.

Razstava sadja. Od 29. sept. do 7. okt. se bo vršila v Gradcu razstava sadja. Sadje rejci, ki se je želijo udeležiti, naj se obrnejo na naravnost na prireditelje in naj pišejo na naslov: „Grazer-Herbstmesse“ v Gradcu, Neutorgasse, Kaufmanushaus.

Vabilo. G. Turnšek, kmet v Grižah pri Celju, je umen vinorejec, v njegovem vinogradu še stara trta lepo grozje rodi, ker on ve za posebno sredstvo proti trtnim ušem in kiseljaku. Zato vabi na dan 9. sept. t. l. ob dveh pooldne vse vinorejce, zlasti pa potovana učitelja gg. Goričana in Beleta, v svoj vinograd, kjer jim bo drage volje razložil svoja izpricana sredstva in svoje izkušnje.

Kmečki koledar za september. Kakoršno vreme na sv. Egida (1. sept.) kane, takošno rado štiri tedne ostane. — Če žerjavi pred sv. Mihelom ne lete, se pred božičem ni treba batizime. — Jasna noč pred sv. Mihelom pomeni ostro in trdo zimo. — Drugi pa dež, da dež na dan sv. Mihaela hudo zimo pomeni. — Kolikor mrazov pred sv. Mihelom, toliko mrazov po Jurijevem prihodnjega leta. — Grom in tresk na sv. Mihela dan hude vetrove pomeni. — Sv. Mihovil mlado vino pil. — Bolje je Mihejovo blato kakor Martinovo leto. — Kdor po malo maši kosi, ta otavo za pečo suši. — O jesenskih kvatribi, ali osem dni pred Mihejem je za ozimo najboljša setev. — Okoli Mihejevega se čebelicam strd vzame. —

Kako se spravlja in razpošilja pešknoto sadje. Na Spodnje-Štajerskem uspeva okusno in lepo sadje, ali ljudje ga ne morejo lahko spraviti v denar, ker ne znajo sadja prav obirati, shranjevati in odpošiljati. Da se temu odporome, je strokovnjak v sadjereji, g. o. Brüders, učitelj na vino- in sadjerejski šoli v Mariboru na željo kmetijske družbe izdal izborna knjižico z zgornjim napisom. Na 42 straneh je tu vse potrebno opisano, kako naj se prezračuje zemlja pri sadnem drevo, kako se gnaji in namaka, kako naj se podpira drevo. Dalje se tam razpravlja o orodju, potrebnem za obiranje sadja, kako se spravlja sadje za mošt in namizno sadje, kako se sadje pod drevesom prebira in spravlja v shrambo, kaj se rabi pri razpošiljanju sadja, kako se sadje zavija in vklada v sode, kako se razpošilja v vagonih itd. itd. Knjižica je tako praktična, lično opremljena, na pol strani je nemško, na drugi pol pa isto slovensko pisano, in mi svojim somišljenikom toplo priporočamo, da si jo v svojo korist omislijo, ker tudi veliko ne stane, samo 50 v. (25 kr.).

Snaženje žrebet. Ko izgubi žrebe ono kodrasto dlako, s katero je prišlo na svet, treba je začeti s snaženjem. Žrebe mora biti ravno tako snažno kakor konj, posebno tedaj, če se ga ne goni na pašo, temveč se goji in krmii v hlevu. Žrebeta ne smemo snažiti z ostro zobasto krtačo, ker ima žrebe preveč občutljivo kožo in se lahko tako pokvari za zmiraj. Ko začne menjavati dlako, ga je treba dobro snažiti, posebno tam, kjer ga najbolj srbi. Ako žrebe tega ne more prenašati, vzamite slamo

ali cunjo. Kadar se privadi na to drgnjenje, rabi te ostrejsa sredstva.

Hlev bodi snažen! Zapomnite si, gospodarji, dobro:

Hlev je snažni in blatna živina
Umnega kmeta res niso lastnina.

Cista živina in hlev pa zdravi
Kličej: naš gospodar je pač pravi!

Listnica uredništva in upravnosti.

Kardinal Zadravec, Sv. Boltang. Ne boš kase pihal! Posali ste nam na strganem koscu papirja „popravek“, ali v celem farovžu nimate poštenega papirja? „Popravek“ je romal v kos. Motite se, ako menite, da lahko v našem listu svojo „kardinalsko“ neumnost prodajate. — **Skomre**. Plaćano imate do 1. januarja 1907. Vas tovaris pa do 1. avgusta 1907. Prijatelj iz Gradca. Cemu se ne podpišete? V kos. — Dobje isto smo dobesedno čitali že v „Narodu“ in prepisavati vendar ne moremo! — **M. Potnik, Amerika**. Plaćano do 1. marca 1908. — **Sv. Lovrenc na kor. žel.** Z bolniki treba potreti! — **Sv. Hema**. pride prihodnjic. V Radgoni. Velja isto!

Da je navadna žeba, nadležna želodčna kislina in pogostoma driska pri slednici uživanju zrnate kave, ni tako splošno znalo kakor nje škodljivi vpliv na vse naše živčevje. Zakaj bi torej mirno še dalje jemali nase te posledice, ki so jasno kvarna našemu zdravju in lahko provzročajo tudi pogostoma neprizadevanje srčno kap, ko bi se jasno lahko odpoloma izognili z malenkino izprenembo v napravljanju Žmesejte zrnata kava, ako se ji nečete odreči docela, na pčl s Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo; tako dobite vonjivo, okusno in zdravju hasnivo piato. Že petnajstletna izkušnja in čimdalje večja priljubljenost Kathreinerjeve Kneippove sladne kave je to sijajno izpricala. Za otroke, bolnike in slav botnik, katerim je zdravnik prepovedal razburljivo zrnato kavo, pa se priporoča Kathreinerjeva Kneippova sladna kava brez druge primes, ker spričo posebnega okusa po zrnati kavi izborni tekne ter je obenem redina in krvolovna.

Loterijske številke.

Trst, dne 27. avgusta: 61, 3, 77, 90, 21
Gradec, dne 11. avgusta: 47, 66, 50, 7, 27

Prav lepo posestvo
tik glavne in železniške ceste, 20 minut od kolodvora, pol ure od cerkve in šole, ker je tudi arhet, meri 12 oralov najlepših travnikov, njiv in gozda. Vse pri hiši v najlepšem in veseljem kraju, lep in velik hišni hram je zidan in z opoko krito, s 3 najlepšimi sobami, kuhinja s štedilnikom, čumnata, 3 kotli za perilo in svinjsko pičo, klet, hlev za 8 glav živine, ker toliko krme zraste, svinjaki, škedenj, lep studenec pri hiši. Cena 6200 gld. Vknjiženega ostane 3000 gl. Več pove Franc Podlipnik, Maribor, Tezno 42.

497

Trgovski pomočnik

za trgovino z mešanim blagom, ki zna spremeno prodajati, se takoj sprejme pri trvdki **Liszt & Brodnjak** v Stridavi na Ogrskem. Istotam se sprejme tudi trgovski učenec z dobrimi šolskimi izpričevali.

Izdeleni sekir in bruseci orodja.

(Hackenschmiede & Werkzugschleifer), spretni, se isčijo za **Fužine Tragöss** pri Bruku na Muri (Hammerwerk Tragöss bei Bruck a. d. Mur) na Stajerskem; ravnotam dobe tudi natančnejše pojasnila.

442

Hlapec za veliko trgovino

z manufakturnim blagom v Ptuju, star od 20—25 let, doslužen vojski ima prednost, in konjski hlapec, ki zna s konji dobro ravnat in je morebiti služil pri kavaleriji, se takoj sprejmeta v trgovski trvdki **Rajmund Sadnika & komp.** v Ptaju.

446

Nadviničar

450

(Oberwinzer) zanesljiv in spretan, ki naj ima kolikor največ delavskih moči, se sprejme za viničarjo v Podgorcah. Dalje se sprejme spremenjen kravji hlapec, čigar žena bi tudi pomagala v hlevu. Vprašati treba pri **oskrbniku grashčine Dornova**, pošta Moškanje.

Lepo posestvo

456

četrt ure od cerkve, šole, pet minut od okrajne ceste, pol ure od kolodvora, 18 oralov, v enem najboljših travnikov, njiv, sadenosnik, vinograd, gozd, krma je samo sladka in priraste za 15 glav živine, sadenosnik je s samim mladim sadžem in bo to leto dobio obrodil. Hiša je zidanata, z opoko krita, v dobrem stanju, preša, svinjaki, hlev za več živine, škedenj itd., potem je zraven veliko pšenice in ovsja za mlatit, vsa krma, vso letošnje silje ali poljski pridelki, 7 glav živine, 6 svinj, 4 vozovi, en mlatilni stroj, 2 brani, 1 plug in vse kakor stoji in leži (premičnina sama in živina je vredna čez 2500 gld.) se takoj proda za ceno 6800 gld. Vknjiženih ostane 1200 gold. Ostala svota je pri kupu izplačati. Več pove **Franc Podlipnik**, Maribor, Tezno 42.

Izvrstno posestvo

tik Maribora, v ravnični ob glavnih cesti, s prav lepo hišo s 3 sobami, kuhinjo veliko kamro, zitno shrambo, kolicino, klejto, z gospodarskim poslopjem, s svinjsko in perlini kuhinjo s 2 kolači in s pečjo za kruh pest. Zraven je hlev za 8 glav živine in 2 konja, 9 svinjakov, mlatilnica, dravnica, kamra za zelenjavno in rože, v kateri se po zimi lahko kuri. Celo poslopje je novo in z opoko krito. Studenc z zdravim vodo je pri hiši. Dalje je pri tem posestvu lep vrt in sadenosnik z brajdami in jako rodovitnije. Vsega skupaj je 5 oralov. To posestvo je za mlekarino, za kakega vinarja, živinotrgovca, za kakovšno-koli trgovino, ali za privalnega človeka kako pravljivo ter se iz proste roke takoj proda. Cena je 12 600 gold. in 6 000 gold. lahko ostane na hiši, ker je to vknjiženo. Natančnejša pojasnila daje **Franc Podlipnik** v Mariboru. Thesen št. 42.

490

Rjavi premog (Braunkohle)

najboljši in najbolj po ceni na cele vagone pošilja Šaleška premogova družba (Schallthaler Kohlenbergbau) v Velenju na Stajerskem.

460

Velik vinograd s posestvom

z obširnim sadenosnikom, eno uro hoda od Maribora, na jako dobi legi, se proda. Celo zemljische obsega 31 oralov in sicer 14 oralov je izvrstnega vinograda — izmed teh je 7 oralov zasajenih z amerikansko trto — dva orala njive, 1/2 orala gozda, kar ostaja, so travniki, ki so obmejeni z dobrimi, rodovitnimi sadnimi drevesi. Zraven je enonadstropna gospodarska hiša s prešo in vinski kletjo, potem je še posebna preša s kletjo, 4 hiše za viničarje, vodnjak z zdrovno vodo. Vse posestvo je arondirano, se drži skup in se z dvema prešama, z eno prešo za sadje, s sodi, z raznim orodjem in s 4 kravami vred, obenem tudi z letošnjo trgatvijo zavoljo lastnikove bolehnosti po tako nizki ceni proda. Natančneje uljudno pove g. Jakob Purgay v Leitersbergu pri Mariboru.

416

Spreten šafer.

z dolgoletnimi izpričevali, ki se razume v vseh strokah po jedelstvu, isče takoj službo. Za naslov popravljati v upravnosti Stajerca.

444

Dve trgovini

z najboljšim prometom in sicer: ena trgovina z mešanim blagom, ki zna spremeno prodajati, se takoj sprejme pri trvdki **Liszt & Brodnjak** v Stridavi na Ogrskem. Istotam se sprejme tudi trgovski učenec z dobrimi šolskimi izpričevali.

494

443

Izdeleni sekir in bruseci orodja.

(Hackenschmiede & Werkzugschleifer), spretni, se isčijo za **Fužine Tragöss** pri Bruku na Muri (Hammerwerk Tragöss bei Bruck a. d. Mur) na Stajerskem; ravnotam dobe tudi natančnejše pojasnila.

Tovarna za poljedelske stroje =

C. Prosch-a v Celovcu

abord obrob itp. priporoča izboljšane vitale (Göpp mlatilnice) z najnovjetjimi čaji (lagerji), lahko tekoste. Dalje sre

za rezanico delati, trijerje in mline za šrot. Kupcu se postavi vsak stroj na njegovo železnično postajo vam prosti. Prodaja se tudi na obroke, ceniki se posiljajo po po

prosto in zaston.

Lastna zalogu v Mariboru v Viktringhof ulic

Velike presenečenje!

Nikdar v življenju ni več take prisilenosti 500 komadov za 1 gld. 95 kr.

Eina krasno počlačena prediana ura, katera počno teče in za katero se 3 leta janči, z tako primerno verifico, ena moderna židanica krovata za gospode, 3 jake fini žepai robci, en prsten za gospode z imit. zlatnitem kamonom, 1 krasec mošnjoček, 1 lasko fino žepna zrcalo, 1 parmanšenski gumbovi, 3 gumbi za srajce, (3/4, dublazat) s patentiranim zaklepom, 1 jani fini ūnik in nikelnina, 1 fini albumi s 36 najlepjimi slikami, 1 efek. broša za dame (novosti), 1 par bouton s simili-brillantom, 5 različnih semešnih reči za stare in mlade, 20 različnih reči za korespondenco in 400 drugih različnih stvari, katere se razajo pri hiši in so za vsakogar potrebne. Vse to se posilje z uro ceni proda, katera sama teža denarja vredna, za samo 1 gld. 95 kr. Razposilja se proti poštnemu posvetju ali če se denar posilje naprej.

Dunajska centralna razpoljaljnica

P. Lust, Krakow (Krakau) Nr. 41.

NB. Za neugajajoč se denar vrne.

495

Trgovski pomočnik

mlad, zmožen obič. deževje, jekovit, dobro izvedbeni v govanju z želenino, se sprejme v trgovini z zelenino, pri Joh. Janštu v Svetih Stanislavih, Lenartu pri Mariboru.

Lenartu pri Mariboru.

Mizarski stol

(Hobelbank iz trdega lesa, orodjem, popolnoma dober takoj po ceni proda. Fru

tebra lastnica : Johan K

čič, mizar v Svetih Stanislavih,

majferska fara, p. Pug

gora.

Zagar

z fanti kot pomočniki se

koj za dobro žago z dobljeno

sprejme pri Franz Baumgartner Pfaffenber

Oberzellach, Korosko.

Fotografije kot znamke

(marke liki znamkam na platu), in dopisnice s sliko delujejo po vsaki posiljki fotografij po ceni Otto Nenni Pragi, Karolinška ulica, 1.

Ceniki se posilje na izvajanje brezplačno in franko.

496

Pekovski učenec

14—15 let star, se iz

sprejme pri Jož. Kers

baumer, Voitsberg, Stajer

ca.

Dva spretna viničar

se takoj sprejmeta v služ

Vprašajte pri upravniku

„Stajerca.“

497

Pekovski učenec

priden in močan, ki zna

kliko tudi nemški gove

re tako sprejme pri Joz

Themu, pekovskem mo

na Krki (Gurk in Kär

iz

Z malim kapitalom

si lahko preskrbite dobro

sistemeno, aко si napravi

majhni razmeri manj

cijs z žganjem. Če si nare

majhen kotlič za žgati, la

destilirate žganje in lik

specijalitete. Potrebuje

se vam dopoljite brezplačno

Dopise po naslovom: J

akrativ št. 127 Ann

Expedition Ed. Braun, Du

L, Rotenturmstrasse 9.

iz

Zenitna ponudba

Posestnik na deleži, vlo

brez otrok, v 50. letu, se

oženiti z bolj priletno kralj

čensko v starosti od 35 do

let Samica ali vdova po

nečesa vedenja, ki se rani

v kmečki delih v gospod

stvu in ima nekaj premalo

naj posilje resno ponudo

upravninstvo Stajerca.

498

Dva močna hlapca

se sprejmete v neki gostilni

z malim gospodarstvom k 2

konjema in 2 kravama. Dobra

služba, prijazno obnašanje,

plača od K 8—12 na mesec,

ali hlapca morata biti spo

sobna za vsako domače delo

ter bota imela priložnost pri

čuti se napskušemu kraljiku.

499

Posestvo

okoli 17 oralov zemljišča, 280

sadnih dreves, dobra zemlja,

lepi gozd, arondisno, se

z gozdarskimi poti hčinami

(Fundus instructus) ali brez

njih takoj proda. Vprašajte

pri Ant. Spendel v Hrastu

(Hart), pštja Lavamünip na

Kraškem. 411

500

Gospodinija

(Wirtschaftster) na delež do

biki takoj službo. Več pove u

pravninstvo Stajerca. 499

501

Posetvo na proda

18 oralov dobrih njiv, tra

kov, sadenosnik in goz

di, pri hiši. Hiša je zidan, va

in z opeko kralj, gospodars

poslopje zidanoto in z opeko

krme zraste. Cena 5200 gld. Na

tem pove Franc Podlipnik

455 Maribor, Tezno St. 42.

502

503

504

505

506

507

508

509

510

511

512

513

514

515

516

517

518

519

520

521

522

523

524

525

526

527

528

529

Tri dobre sode

24 hektolitrov se prodajo po nizki ceni za 200 K ter se postavijo na kolodvor. Vprašajte pri lastniku g. Rajmundu Jaklinu v Mislinju (Mising) na Štajerskem.

Mlatilni stroj

s stresalnikom za slamo (Strohschütler), en vital (Göpel) in en stroj za rezanje krme, vse novo, se za 160 gold. proda pri

Joh. Brudermannu
v Marenberku.

V ptujskem mestnem soparjem kopalisu

se dobijo odsahmal kopele s hlaponom po sledčih jaka znižanih cenah. Vsak navaden dan ob 1 uri popoldan in vsako nedeljo in vsek praznik ob 1/2 uri predpoldan za 60 vin. (30 krajcarjev.)

Vodstvo ptujskega mestnega kopališča (Pettauer Badeanstalt).

Razpošiljava solid. čeških grashil

z nizkih fabričnih cenah. Pri izviri kipi se najbolj. Glasom moži poslužiti pogovor je naročevalc brez rizike, ker je zamenjava dovoljena ali se vrne denar. Gosele za solarje že za gold. 2.80, 3.-, 3.50, 4.-, 5.- in 6.- Koncertne gosle za gold. 7.-, 8.-, 10.-, 12.-, gosle za orkester z močnim glasom gold. 14.-, 18.-, 20.- Sologosle gold. 25.-, 30.-, 40.-, 60.- in 80.- Lok za gosi po kr. 50, 60, 80, gold. 1.-, 1.50, 2.- in dalje. Pikoile in piščake lepo izdelane po kr. 50, 80 in gold. 1.-, 1.50, 2.- in dalje. Klarneti, najfinisce izdelani po gold. 450, 5.-, 6.-, 7.- in dalje. Posiljanje po poštinem povzetku ali če se denar prej posilje po Erzgebirgisches Misikversandhaus.

Hans Konrad v Briks-u št. 876 (Češko).

Cenik z več 1000 slikami pošilja se vsakemu na zahtevo zastonj in franko.

Samo se plača.

30 dni na poskus pošljem moj pravi, fino poslikjan la solingenski stroj za striženje las

"Atlas"

glasom pogovor mojega kataloga tedaj brez nevarnosti za naročevalca, da zamoremo vsakega preprati o izvrstni trpežnosti našega stroja. Stroj za striženje las narejen je iz la solingenskega jekla, najfinisce ponikanja, s 36 zobni, z 2 grebeni za pretakjanje za 3, 7, 10 mm. dolge lase. Vse izvrstno izdelano z rezornim perem v lepi skaliči z navodilom za uporabo, da lahko vsek takej strižo. Cena samo 3 gold. Ta stroj plača se sam, posebno v familiji, kjer so otroci, ker se izdatek že doprinese v 1/4 letu. Navadene stroje za striženje las, ki so takoj za nis, nimam. Stroje za striženje brade režejo na 1 mm. 2 gl. 50 kr. Skarje za konje in pse, ki so za vsakega, ki ima konje in pse neugibno potrebuje 2 gl. 50 kr. Posiljanje po poštinem povzetku.

Hans Konrad v Briks-u št. 876 (Češko).

Cenik z mnogimi podobami čez 1000 vsakemu zastonj in franko.

Brata Slawitsch

v Ptiju 106

priporočata izvrstne šivalne stroje (Nahmaschinen) po sledčih cenah:

Singer A 70 K — h
Singer Medium 90
Singer Titania 120

Ringschiffchen 140

Ringschiffchen za krojače 180

Minerva A 100

Minerva C za krojače in čevljarje 160

Howe C za krojače in čevljarje 90

Cylinder Elastik za čevljarje 180

Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. Najniže cene so nižje, kakor povzodi in se po pogodbni plačuje tudi lahko na obroke (rate). Cenik brezplačno.

Dobre ure po ceni s 3letno pismeno garancijo,

gold. 3.80

Prave srebrne

remontir-ure

od c. kr. novembra urada stempljane s steklenasto cifernico, s kazalnico sekund, dobro in točno regulirane, la kazalnici gold. 4.80. Ista ura z zlatnim robom gold. 5.50, z 2 pravima srebrnima pokrivaloma brez zlatega roba gold. 5.75, z 2 srebrnima pokrivalama z zlatnim robom gold. 6.50. Prava pungrana anker-remontir ura, dvojno pokrivalo, izvrstno notranje izdelano s 15 rubin-kamni, krasko cifrenico kazalnico sekund, fini blago, redno regulirana, 3 leta garancija gold. 8.50. Ure za gospo, zlate in srebrne v bogati zalogi. Vse ure so točno repasirane in nastale regulerane, zato 3 letna realna piščana garancija. Zamenjanje dovoljeno ali denar nazaj. Posiljanje po poštinem povzetku ali če se denar prej vposilje po

Hans Konrad v Briks-u št. 876 (Češko).

Cenik z mnogimi slikami zastonj in franko.

Po takem izvesku se poznaajo skladisci,

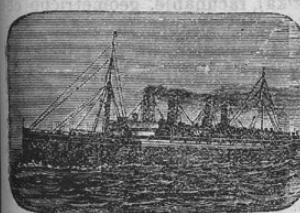

v katerih se prodajajo Singer-jevišvalni stroji.

Singer Co. delniška družba za šivalne stroje

Ptuj, Minoritski trg št. 6

Hamburg-Amerika-Linie.

Najhitrejša vožnja po morju 5 dni, 7 ur, 38 minut. Rednadirektnazvezza z brzo in poštanimi parnimi parnikami, ki imajo dvojnatevijake,

iz Hamburka do New-Yorka, dalje v Kanado, Brazilijo, Argentinijo, Afriko. Natančnejša pojasnila daje Generalna agentura za Štajersko Gradec, IV., Annenstrasse 10, „Österr. Hof.“

Meščanska parna žaga.

Na novem lenthem trgu (Lendplatz) v Ptiju staven klalnice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hodi, itd. po zahtevi takoj razlagi. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d.

Zahtevajte brezplačno in franko moj veliki ilustrirani cenik z čez 1000 slikami o niklastih, srebrnih in zlatih urah, sistem Reskopf, Haub, Omega, Schaffhausen, Glashütte, kakor vsehodnost srebrnih in zlatnih po pravmo-tovarnih cenah. Niklasta remontir-ura K 3.- Sistem Reskopf-patent 4.- Sistem Reskopf, crna-jekloša remont. ura 4.-

Svicaška originalna sistem Reskopf patent-uro 5.- Goldin rem. ura „Luna dell“ 7.50 Srebrna rem. ura „Gloria dell“ 7.80 Srebrna rem. ura z dvejstvno pokrivalom 11.50 Srebrna eksplova verizel z klepom, 15 gr. težka 2.40 Srebrna trikliknasta-anker-rem. ura z „Luna dell“ 9.50 Ura kukačica K 8-50, budilica K 2 90, kuhinjaka ura K 2.—, Schwarzwälder-ura K 2.— Za vsako ure 3 letne pismene jamstvo.

Nobene rizike! Zamenjanje dovoljeno ali pa se denar vrne.

Prva tovarna za ure Hanns Konrad v Mostu (Briks) št. 876 (Češko).

518

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez prekladanja v New-York in v Filadelphijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila daje Red Star Line, 20, Wiedener Gürterl na Dunaju ali

Franc Dolenc, konc. agent v Ljubljani, kolodvorske ulice št. 41. 537

Pri svojem delu na njivi in v vinogradu ali kadar zidate nove kleti itd., najdete v časi notri v zemlji star denar, zlat, srebrin in bakren, razne stare predmete iz kovine, kosti in kamenja (pogosto z napisom). Ne ostrogajte takih reči, drugače nimajo vrednosti. Po hišahimate pogosto različne vrče (majolke), pase, podobe in razno drugo šaro, ki je ne potrebujete in ki nima za vas nobene vrednosti. Take stare reči prinesite k

Jožefu Gspaltlu, zlataruju v Ptiju, ki take reči jak o dragu kupuje za ptujski muzej.

Pivarniški učenec

se pod ugodnim pogoji takoj sprejme v pivovarni.

J. Nagel v Velikovcu.

Žagarji in hlapci

se sprejmejo pri Francu Cleinscij v Tivimbergu na Koroškem.

Viničar

oženjen, z dobrimi izpričevali se sprejme takoj ali mesec oktober t. l. v vinogradu v Mestnem vrhu. Vprašati je treba pri

F. Schwab Hauptplatz, Ptuj.

Za vinogradsko posestvo g. Riharda Ogrizega v Karčovini (Leitersberg) pri Mariboru se isčejo:

s 5 delavskimi močmi. Tisti dobi 190 kg. stantnine, 3 klastre dry, ima mleko od 3 krav, eno nivo za svojo uporabo in 30 kr. plače na dan.

s 5 delavskimi močmi. Tisti dobi 140 gold. stantnine, 3 klastre dry, in 30 kr. plače na dan, mleko od dveh krav in njivo za svojo uporabo.

s 6 delavskimi močmi. Tisti dobi 140 gold. stantnine, 3 klastre dry, 30 kr. plače na dan, mleko od treh krav, njivo in vrt za zelenjavjo.

